

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ УКРАЇНИ
АКАДЕМІЯ ДЕРЖАВНОЇ ПЕНІТЕНЦІАРНОЇ СЛУЖБИ**

Кафедра педагогіки та гуманітарних дисциплін

ПОГОДЖЕНО:

Начальник кафедри,
кандидат педагогічних наук, доцент

Н.С. Разумейко

« ____ » _____ 2021 року

СИЛАБУС

**навчального курсу «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності»
спеціальність 262 «Правоохоронна діяльність»
форма навчання: денна**

РОЗРОБНИК:

професор кафедри,
к.і.н., доцент
Ткаченко І.В. _____

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри педагогіки та
гуманітарних дисциплін
Протокол № __ від «__» ____ 2021 р.

Кредити та кількість
годин:

3 кредити ECTS; години: 18 лекційних, 18
семінарських, 8 практичних та 46 самостійна
робота.

Анотація курсу

Багато юристів намагаються допомогти людям у вирішенні їхніх проблем. Ефективність цієї роботи значною мірою залежить від особистості юриста, його життєвої позиції, поглядів, його моральності. Чи усвідомлюєте ви суспільне значення обраного фаху та високе покликання юриста? Які феномени, пов'язані з моральним життям, ви готові сьогодні проаналізувати? Чи будете ви готові до колізій пов'язаних із дотриманням моральності у власній практиці та моральній оцінці вчинків оточуючих? Як поведете себе у випадку коли стикнетесь із порушенням моралі та професійної етики колегою по роботі? Що будете робити у випадку коли станете перед вибором між життям «по совісті» та діями «за обставинами»? Чи готові ви розбирати суперечливі переплетіння моралі та законності?

Курс «Деонтологічні основи правоохоронної діяльності» закладає базу розуміння майбутнім фахівцем кодексу професійної етики юриста. Пояснює складні морально-етичні категорії добра та зла, обов'язку і відповідальності, совісті, вибору, щастя, ідеалу. Озброює знаннями конкретних рецептів поведінки у типових та нетипових ситуаціях, що можуть трапитись на кар'єрному шляху молодого професіонала. Вчить діяти спираючись на міцне підґрунтя морального світогляду і в будь яких обставинах залишатись на «світлому боці».

Ця дисципліна тісно переплітається з філософією, логікою, соціологією, теорією держави і права та складає підґрунтя для адекватного розуміння змісту багатьох правничих дисциплін. При вивченні цієї дисципліни буде зроблено ставку на поєднання традиційних (звичних) форм роботи – лекція, обговорення питань семінару, а також використовуватимуться робота з текстами, організація диспутів, написання творчого завдання-есе. Вивчаючи цей курс ви матимете можливість долучитись до дискусій з приводу важливих питань суспільної моральності й професійної етики. Думка кожного учасника освітнього процесу стане невід'ємною складовою здобуття відповідей на одвічні питання про межі свободи, совість, обов'язок, критерії справедливості...

Мета курсу

Мета навчальної дисципліни є формування у здобувача вищої освіти здібностей: діяти на основі етичних міркувань (мотивів); зберігати та примножувати моральні та культурні цінності суспільства. Майбутній фахівець має усвідомити важливість покликання юриста для суспільного життя та всю глибину міри відповідальності взятої на себе при виборі цієї професії. Моральні настанови закріплені в свідомості здобувача вищої освіти в ході вивчення курсу мають ґрунтуватись на повазі до честі і гідності людини як найвищої соціальної цінності.

Організація навчання

Тематичний план

№	Назва теми	Всього годин	Лекції	Семінари	Практичні заняття	Самостійна робота
Розділ 1. Теоретичні та методологічні засади правової деонтології.						
1	Предмет юридичної деонтології.	6	2	-	-	4
2	Принципи, функції та компоненти юридичної деонтології.	8	2	2	-	4
3	Історія юридичної деонтології в Україні.	8	-	4		4
Розділ 2. Етика юридичної професії.						
4	Структура, види і норми юридичної етики. Джерела юридичної етики.	10	2	2	-	6
5	Поняття професійної етики. Психологічна та політична культура юриста.	10	2	2	-	6
6	Деформація моральної і професійної свідомості у працівників	9	2	2	-	5

	юридичних професій.					
Розділ 3. Особливості професійної етики юристів.						
7	Етика слідчої діяльності. Моральні якості прокурора.	8	2	2	-	4
8	Судова етика.	10	2	-	4	4
9	Моральні якості адвоката. Етика нотаріальної служби.	12	2	2	4	4
10	Службовий етикет. Культура поведінки співробітників ДКВС.	9	2	2	-	5
Всього годин за курсом		90	18	18	8	46

Завдання до семінарів та практичних занять

Семінарські заняття

Готуючись до семінарського заняття Ви маєте підготувати конспект питань, що містяться в плані відповідної теми. Наявність конспекту всіх (!) питань та ваша присутність на занятті є запорукою успішної роботи та отримання балів (їх кількість залежить від вашої активності та якості підготовки). Відсутність конспекту або неповний конспект, навіть за умови вашої присутності на семінарі, оцінюється в 0 балів.

Плани семінарських занять

Тема 2. Принципи, функції та компоненти юридичної деонтології.

1. Мета, завдання, предмет і методи юридичної деонтології.
2. Принципи та функції юридичної деонтології.
3. Роль деонтологічних знань у професійній підготовці правників.

Література: основна № 6, 8, 9, 29, 36 ; допоміжна № 37, 38, 40, 46 .

Тема 3. Історія юридичної деонтології в Україні.

1. Передумови виникнення юридичної деонтології в Україні.
2. Основні етапи розвитку юридичної деонтології.
3. Роль деонтологічних знань в системі гуманітарних наук.
4. Перспективи розвитку юриспруденції. Актуальні проблеми юридичної освіти.

Література: основна № 6, 8,9, 29, 36 ; допоміжна № 37, 38, 40, 46.

Тема 4. Структура, види і норми юридичної етики. Джерела юридичної етики.

1. Поняття та загальна характеристика юридичної практичної діяльності.
2. Принципи, завдання та функції юридичної практичної діяльності.
3. Компетентність, інформативність та конфіденційність юридичної практичної діяльності.

Література: основна № 7, 11, 12, 15, 16, 17; допоміжна № 14, 18, 19, 20, 21, 26 .

Тема 5. Поняття професійної етики. Психологічна та політична культура юриста.

1. Основні риси юридичної етики.
2. Правова культура юриста.
3. Політична культура юриста.
4. Психологічні аспекти професійної діяльності юриста.
5. Естетична культура юриста.

Література: основна № 7, 11, 12, 15, 16, 17; допоміжна № 14, 18, 19, 20, 21, 26 .

Тема 6. Деформація моральної і професійної свідомості у працівників юридичних професій.

1. Актуальні проблеми професійної деформації юристів.
2. Шляхи подолання професійного вигорання.
3. Засоби профілактики професійної деформації та вигорання.

Література: основна № 3, 7, 18, 22, 42; допоміжна 26, 32, 33, 41.

Тема 7. Етика слідчої діяльності. Моральні якості прокурора.

1. Морально-правові основи слідчої діяльності.
2. Єдність законності і моралі в роботі слідчого.
3. Слідчий – потерпілий: етика взаємин.

4. Етичний кодекс прокурора.

5. Етика позаслужбової поведінки слідчого та прокурора.

Література: основна № № 5, 34, 28, 27; допоміжна № 2, 49, 39 .

Тема 9. Моральні якості адвоката. Етика нотаріальної служби.

1. Етичні засади адвокатської діяльності як результат вияву її специфіки.
Етичні вимоги до адвокатів.

2. Культура поведінки адвоката у відносинах з іншими учасниками судового процесу. Дотримання норм адвокатської етики в громадській, науковій та публіцистичній діяльності адвоката.

3. Відповідальність за порушення Правил адвокатської етики.

4. Етичні та моральні основи діяльності нотаріуса.

Література: основна 1, 4, 13, 30, 43; допоміжна № 2, 11, 18, 26. .

Тема 10. Службовий етикет. Культура поведінки співробітників ДКВС.

1. Культура поведінки та етикет. Головні правила етикету.

2. Етикет у навчальному закладі зі специфічними умовами навчання та на службі.

3. Кодекс етики та службової поведінки персоналу. Державної кримінально-виконавчої служби України.

Література: основна № 32, 42, 48 ; допоміжна № 2, 11, 18, 26.

Практичні заняття

Підготовка до практичного заняття передбачає опрацювання матеріалів (текстів) необхідних для успішного виконання практичних завдань. Отже, ваші бали залежать від вашої попередньої підготовки.

Тема 8. Етичні основи правосуддя

Прочитайте діалоги Платона «Критон» та «Апологія Сократа» (використайте електронні ресурси наведені в списку рекомендованої літератури). Проаналізуйте основні думки та позиції які автор намагався донести до читача. На базі цієї підготовки ви зможете долучитись до дискусії та виконати практичні завдання.

Тема 9. Моральні якості адвоката. Етика нотаріальної служби.

Прочитайте кодекси етики адвоката та нотаріуса. Наведіть приклади проблеми морального вибору в адвокатській діяльності. Проаналізуйте приклади порушення нотаріальної етики.

Завдання для самостійної роботи

Ряд питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне опрацювання. Виконання самостійної роботи оцінюється окремо та є невід'ємною складовою успішного проходження курсу. Для виконання завдань самостійної роботи вам необхідно зробити конспект нижчезазначених питань. Кожне питання має бути ґрунтовно висвітлене в обсязі не менше двох сторінок рукописного тексту.

1. Поняття, структура та види політичної культури юриста. Законодавче регулювання участі юриста у політичному житті.
2. Поняття, зміст та форми прояву моральної, інформаційної, естетичної культури юриста.
3. Мовна культура юриста. Естетичні характеристики правових документів.
4. Психологічні прийоми професійного спілкування юристів з громадянами.
5. Професійна культура і поведінка прокурора, слідчого та нотаріуса
6. Конфлікти в юридичній діяльності і способи їх вирішення.
7. моральні традиції українського народу.
8. Моральний зміст патріотизму.
9. Духовна та національна культура юриста.
10. Прогностика щодо моралі майбутнього.

Література: основна № 6, 8, 9, 29, 36 ; допоміжна № 37, 38, 40, 46 .

Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання виконуються у вигляді рукописного есе обсягом до 5 сторінок за темою яка обирається з нижченаведеного переліку або індивідуальною темою погодженою з викладачем. При написанні есе доцільним буде скористатись порадами за посиланням: <https://zno.if.ua/?p=985>

Тематика есе:

1. «Немає нікого, хто робив би зло заради його самого, але всі творять його заради вигоди або задоволення, або честі, або чогось подібного» (Ф.Бекон).
2. «Більшість людей насправді не бажають свободи, так як вона передбачає відповідальність, а відповідальність лякає людей»? (З.Фрейд).
3. Чим вимірюється щастя? Чи можна його взагалі виміряти?
4. Людина, отримавши свободу, не знає, що з нею робити? Чому?
5. Платон "Протагор". Цілісне розуміння добродетності.
6. Марк Аврелій «Наодинці із собою». Життя у згоді з природою.
7. Макіавеллі Н. «Володар». Мораль в політиці.

8. Ніцше Ф. «До генеалогії моралі». Мораль – прояв сили чи слабкості?
9. В. Соловйов «Три розмови». Мілітаризм, пацифізм, реалізм.
10. Проблема ненасилля.
11. Тероризм: моральний аспект.
12. Проблеми Інтернет-етики.
13. Професійна атестація юристів.
14. Дисциплінарна відповідальність юристів.
15. Оплата праці юристів, їх правовий та соціальний захист.
16. Державний стандарт вищої юридичної освіти.
17. Розвиток юридичної освіти на сучасному етапі.
18. Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів.
19. Об'єднання юристів в Україні.
20. Деонтологічна правосвідомість та обов'язки юриста.
21. Духовна культура юриста.
22. Філософська та наукова культура юриста.
23. Емоційна культура юриста.
24. Педагогічна культура юриста.
25. Економічна культура юриста.
26. “Акторська” культура юриста.
27. Зовнішня культура юриста.

Порядок оцінювання

Оцінювання ваших досягнень відбувається за системою відображеною в Таблиці 1.

Таблиця 1

№	Назва теми	Всього балів	Форма заняття та		
			Лекції (ведення конспекту)	Семінари (конспектування, питань, виступ, доповнення)	Практичні Заняття (опрацювання матеріалів для підготовки, успішне виконання завдань)
Розділ 1. Загальні питання етики					

1	Вступ до етики юриста	5	1	4	-
2	Мораль як предмет етики	5	1	4	-
3	Основні категорії етики	10	1	4	2,5
Розділ 2. Професійна етика юриста					
4	Професійна етика юриста	5	1	4	-
5	Культура особистості юриста	10	1	4	2,5
6	Проблеми професійно-моральної деформації юриста	5	1	4	-
7	Етика співробітників правоохоронних служб	5	1	4	-
8	Етичні основи правосуддя	15	1	4	5
9	Моральні та етичні основи діяльності представників окремих юридичних професій	5	1	4	-
Разом		65	9	36	10
Виконання завдань для самостійної роботи на написання есе		5			
Залік		40			
Всього		100 балів			

За ведення конспекту лекцій нараховується 1 бал за кожну тему, що повністю відображена у вашому конспекті. Таким чином, за роботу на лекціях ви можете отримати до 9 балів.

Нагадуємо, що під час лекцій та інших занять не припустимо відволікатись розмовами, користуватись мобільними телефонами та іншими гаджетами, порушувати дисципліну в будь який інший спосіб. Запізнення на лекцію так само

не припустимі, викладач залишає за собою право не допустити до заняття студента, що порушує дисципліну або запізнюється.

Поважайте працю викладача, ваших товаришів по навчанню та себе – дотримуйтесь дисципліни під час освітнього процесу.

Ці ж самі правила поведінки поширюються й на інші форми занять (семінари, практичні). Користування гаджетами для доступу до мережі Інтернет припустиме лише під час семінарських/практичних занять за вказівкою чи дозволом викладача.

Пропущені лекції слід відпрацювати переписавши конспект та продемонструвавши його викладачу, при цьому слід бути готовим відповісти на його питання за змістом лекції.

Робота на семінарах оцінюється за наступними критеріями:

- ваша присутність та повний конспект семінарських питань забезпечують вам 1 бал;

- для того аби отримати ще один бал слід брати участь в опрацюванні семінарських питань (доповнення, відповідь на питання викладача, висловлення своєї обґрунтованої точки зору під час обговорення проблемних питань);

- виступ із доповіддю на питання за планом семінарського завдання може принести вам ще один бал за умови, що відповідь буде змістовною та відповідати плановому питанню;

- якщо, при виступі, ви проявите ґрунтовну підготовку, висловіте власну точку зору щодо висвітлюваної проблеми й підкріпите її аргументацією, правильно відповісте на уточнюючі питання викладача то можете отримати ще 1 бал.

Таким чином ваша участь в роботі семінару може принести вам до 5 балів за одне заняття. Пропущений семінар відпрацьовується написанням конспекту всіх питань з плану заняття та відповідями на питання викладача за змістом семінару під час відпрацювання.

Практичні заняття можуть принести вам по 5 бали за одне заняття за умови попереднього опрацювання матеріалів для підготовки до заняття й успішного виконання всіх завдань безпосередньо на самому занятті. Не виконання завдань знижує ваш бал пропорційно відсотку й рівнів складності завдань з якими ви не впорались. Ваша присутність без підготовки та нездатність впоратись із завданнями оцінюється 0 балів. Відпрацювання пропущених чи оцінених у 0 балів занять відбувається за умови попереднього ознайомлення з матеріалами для підготовки до практичного заняття та виконання завдань запропонованих викладачем (увага – завдання можуть відрізнятись від тих, що вирішували ваші одногрупники).

Самостійна робота оцінюється викладачем з розрахунку 4 бала за два повністю висвітлених в конспекті питання з вищенаведеного списку. За виконання завдань для самостійної роботи ви можете отримати до 4 бали.

Кожен курсант (студент, слухач) має до кінця жовтня написати та надати викладачу есе на тематику з запропонованого переліку або за власною темою узгодженою з викладачем. Успішне виконання цього завдання оцінюється в 10 балів

Підсумковий контроль з дисципліни відбувається у вигляді усного заліку на якому ви можете отримати до 40 балів в залежності від повноти та обґрунтованості ваших відповідей.

На заліку викладач задає вам 4 питання з переліку наведеного нижче, кожна відповідь дає вам до 10 балів. Якщо під час проходження курсу ви набрали 60 балів то маєте право не здавати залік вдовольнившись підсумковою оцінкою відповідно до кількості набраних балів.

Схема переведення балів у підсумкову оцінку наведена в Таблиці 2.

Таблиця 2

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
64-74	D	задовільно
60-63	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Питання до заліку

1. Поняття та риси юридичної деонтології.
2. Предмет юридичної деонтології.
3. Принципи юридичної деонтології.
4. Функції юридичної деонтології.
5. Компоненти юридичної деонтології.
6. Етика як наука про мораль.
7. Структура, види і норми юридичної етики.
8. Джерела юридичної етики.

9. Професійна етика юриста.
10. Політична культура юриста.
11. Правова культура юриста.
12. Психологічна культура юриста.
13. Етична культура юриста.
14. Естетична культура юриста.
15. Поняття професійної деформації, її суть та специфіка, види найбільш типових форм професійної деформації.
16. Професійне вигорання, як елемент професійної деформації.
17. Профілактика професійної деформації.
18. Загальна характеристика моральних вимог до слідчих.
19. Специфіка реалізації моральних норм у діяльності слідчого. Етика слідчих дій.
20. Моральні вимоги до діяльності представників судової влади.
21. Суддя і його роль в забезпеченні морального характеру судового процесу.
22. Етичні засади і зміст винесених рішень.
23. Моральне значення судових дебатів.
24. Етичні засади адвокатської діяльності як результат вияву її специфіки.
25. Етичні вимоги до адвокатів.
26. Культура поведінки адвоката у відносинах з іншими учасниками судового процесу.
27. Дотримання норм адвокатської етики в громадській, науковій та публіцистичній діяльності адвоката.
28. Відповідальність за порушення Правил адвокатської етики.
29. Етичні та моральні основи діяльності нотаріуса.
30. Культура поведінки та етикет. Головні правила етикету.
31. Етикет у навчальному закладі та на службі.
32. Кодекс етики та службової поведінки персоналу. Державної кримінально-виконавчої служби України.
33. Мораль як система принципів, норм та ідеалів.
34. Моральна свідомість та її структура.
35. Моральні відносини та їх види.
36. Моральна поведінка та її структура.
37. Основні функції моралі.
38. Виникнення моралі: релігійна, натуралістична, соціологічна концепції.
39. Історичний розвиток моральності: основні етапи та їх характеристика.
40. Вищі моральні цінності.
41. Страждання та співчуття.
42. Свобода та відповідальність.

43. Борг та совість.
44. Честь та гідність.
45. Смысл життя. Щастя.
46. Дружба як найвища моральна цінність.
47. Етика любові.
48. Етикет як зовнішній прояв моральної культури.
49. Загальна характеристика етичних категорій
50. Структура моралі.
51. Категорії моральної свідомості та самосвідомості.
52. Добро та зло.
53. Совість. Справедливість.
54. Благо.
55. Моральний вибір.
56. Моральні установки та принципи як базовий зміст правових актів.
57. Принципи етики правоохоронця
58. Взаємовідносини з громадянами: моральні засади.
59. Моральні принципи у спілкуванні з колегами.
60. Норми етикету у професійній діяльності правоохоронця.

Політика академічної доброчесності

Прослуховуючи цей курс, Ви погодились виконувати положення принципів академічної доброчесності:

- складати всі проміжні та фінальні завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб;
- надавати для оцінювання лише результати власної роботи;
- не вдаватися до кроків, що можуть нечесно покращити ваші результати чи погіршити/покращити результати інших курсантів (студентів, слухачів);
- не публікувати відповіді на питання, що використовуються в рамках курсу для оцінювання знань курсантів (студентів, слухачів).

Рекомендована література

Основна

1. Бакаянова Н. М. Этические принципы адвокатуры в Украине. Одесская национальная юридическая академия. О.: Юридична література, 2005. 151 с.
2. Бандурка О. М. Професійна етика працівників органів внутрішніх справ: підруч. для вищ. закл. освіти МВС України. Х.: Вид-во НУВС, 2001. 219 с.

3. Бандурка О. М. Юридична деонтологія: підруч. для вищ. закл. освіти МВС України. Х.: Видавництво Національного університету внутрішніх справ, 2002. 336 с.
4. Барщевский М. Ю. Адвокатская этика. 2. изд., испр. М : Профобразование, 2000. 312 с.
5. Бевзюк І. М. Професійна комунікативна компетентність майбутнього прокурора: навч. посіб. К.: Правова єдність: Алерта, 2014. 223 с.
6. Біленчук П. Д. Правова деонтологія : підручник для вузів. / П. Д. Біленчук, С. С. Сливка; К.: АТКА, 1999. 319 с.
7. Бралатан В. П. Професійна етика: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / В. П. Бралатан, Л. В. Гуцаленко, Н. Г. Здирко; К.: Центр учбової л-ри, 2011. 251 с.
8. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія: навч. посібник / С. Д. Гусарев, О.М. Карпов; К.: 1998.156 с.
9. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): навч. посібник. /С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. 2-ге вид., перероб. К.: Знання, 2006. 488 с.
10. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія. Основи юридичної діяльності: навч. посіб. /С. Д. Гусарев, О. Д. Тихомиров. 4-те вид., стер. К.: Знання, 2010. 495 с
11. Етика: навч. посіб. /За ред. В. О. Лозового; Нац. юрид. акад. України ім. Ярослава Мудрого. К.: Юрінком Інтер, 2007. 223 с.
12. Етика та естетика: навч. посіб. / Заг. ред. М. П. Гетьманчука; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Л. : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2010. 319 с.
13. Єлов В. А. Основи адвокатської етики: посіб. викл. К.: Прецедент, 2010. 132 с.
14. Історія Західної філософії в контексті вчень про етику обов'язку, державу і право (Античність – друга половина ХІХ століття): навч. посіб. для студентів ВНЗ / Заг. ред. В. В. Кузьменка; Дніпропетр. держ. ун-т внутр. справ. К.: Хай-Тек Прес, 2013. 359 с.
15. Кобликов А.С. Юридическая этика: учеб. пособие для студ., обуч. по спец. "Юриспруденция". 3-е изд., изм. М.: Норма, 2007. Х, 165 с.
16. Козляковський А. П., Козляковський П. А. Етика. Етика права. Етика юридичної діяльності: навч. посіб.. 2-е, допов. і переробл. Миколаїв: Дизайн і поліграфія, 2012. 398 с.
17. Леко Б. А. Юридична етика: навчальний посібник. Чернівці: Книги ХХІ, 2008. 280 с.
18. Лозовой В. О., О. В. Петришин Професійна етика юриста. Х.: Право, 2004.172 с.
19. Ломачинська І.М. Професійна етика: навч. посіб. для дистанц. Навчання. К.: Ун-т «Україна», 2005. 227 с.
20. Малахов В. А. Етика: курс лекцій: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. 3-є вид. К.: Либідь, 2001. 383 с.

21. Малахов В. А. Етика: курс лекцій. Острог: Вид-во Нац. ун-ту "Острозька академія", 2014. 213 с.
22. Медведєв В. С. Проблеми професійної деформації співробітників органів внутрішніх справ (теоретичні та прикладні аспекти). К.:1997. 191 с.
23. Меліхова Ю.А. Морально-професійна культура судді: історія і сучасність: монографія / Ю. А. Меліхова; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава МудрогоХарків: Право, 2015. 217с.
24. Мовчан В. С. Етика: навч. посіб.. 3-тє. вид., випр. і доп.К.: Знання, 2007. 484 с.
25. Мовчан В.С. Етика: відповіді на питання екзаменац. білетів: навч. посіб.. К.: Знання, 2012. 431 с.
26. Павлишин, Л. Г. Етика: навч. посіб.. Т.: Вектор, 2013. 275 с.
27. Парасюк В. М. Професійна етика слідчого органів внутрішніх справ: навч. посібник. Львівський ін-т внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України. Л.: 2004. 68 с.
28. Парасюк В. М. Філософські аспекти процесуальної діяльності слідчого: монографія / В. М. Парасюк. Л.: Львівський держ. ун-т внутрішніх справ, 2009. 240 с.
29. Петришин О. В., О. В. Зінченко Юридична деонтологія: посіб. для підгот. до заліків та іспитів. Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2017. 83 с.
30. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України (зі змінами і доповненнями). Правила професійної етики нотаріусів України . М-во юстиції України. Офіц. вид. К.: Українська правова інформація, 2013. 95 с.
31. Правила поведінки працівника суду та Коментар. / Держ. суд. адмін. України, Рада суддів України; [підгот.: О. Булка та ін.]. К.: 2010. 39 с.
32. Професійна етика та культура поведінки працівника органів внутрішніх справ України: метод. посіб. для працівників ОВС. Львівський держ. ун-т внутрішніх справ. Л.: ЛьвДУВС, 2009. 128 с.
33. Професійна етика юриста: підручник / За ред. проф. В. С. Бліхара; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів; Хмельницький: Хмельниц. ун-т упр. та права, 2016. 357 с.
34. Прибутько П. С., Дубчак Л. М. Етика: посіб. для підгот. до іспитів. 3-тє, Вид.стер. Київ: 2013. 177с.
35. Сливка С. С. Правнича деонтологія: підруч. для вищих навч. закладів. Львівський ін-т внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ. К.: Атіка, 1999. 336 с.
36. Сливка С. С. Юридична деонтологія: підручник . Нац. ун-т «Львів. політехніка», Ін-т права та психології. 6-тє. вид. К.: Атіка; Х.: Право, 2015. 295 с.
37. Сливка С. С. Юридична деонтологія: правнича етика. Професійна культура. Львівський ін-т внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ. 2-ге вид., перероб. і доп. К.: Атіка, 2003. 320 с.

38. Сливка С. С. Юридична деонтологія: підручник. 4-те, вид. К.: Атіка, 2013. 296 с.
39. Строков І. В. Правові та моральні засади застосування криміналістичних засобів. Національна академія внутрішніх справ України. К., 2003. 325 с.
40. Ткаченко В.Д., Погребняк С.П., Лук'янов Д.В. Юридична деонтологія. Підручник / Ткаченко В.Д., Погребняк С.П., Лук'янов Д.В. Харків: ПП ПрессКом, 2006. 256с.
41. Токарчик Р. Юридична етика: 3-тє, вид. випр. К.: Таксон, 2009. 355 с. Тофтул М. Г. Етика: підручник . 2-е вид., випр., допов. К.: Академія, 2011. 437 с.
42. Уманець О.В., М. В. Ценко Етикет у просторі спілкування та професійній діяльності юриста: навч. посіб. Х.: Колегіум, 2011. 147 с.
43. Фіолевський Д.П. Адвокатура: підручник. Донецький ун-т економіки та права. Кафедра державно-правових дисциплін. Донецьк: ДонУЕП, 2006. 329 с.
44. Фіолевський Д. П. Державна виконавча служба в Україні: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закладів. К.: Алерта, 2004. 564 с.
45. Фіолевський, Д. П. Юридична етика: підручник. К.: Алерта, 2011. – 288 с.
46. Хрестоматия по юридической деонтологии: сб. нормат. актов (междунар. отеч. зарубиж.) об основных стандартах проф. деятельности юристов (с общ. коммент. к разд.) / сост. и общ. ред. О. Ф. Скакун. Х.: Эспада, 2002. 443 с.
47. Цирфа Г. О. Юридична деонтологія: навч. посіб. для дистанц. навч. Відкритий міжнародний ун-т розвитку людини «Україна». К.: Університет "Україна", 2004. 209 с.
48. Чупринський Б. О. Філософсько-правові аспекти формування професійної культури майбутніх юристів: монографія / Б. О. Чупринський; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. Луцьк: Захарчук В. В., 2012. 140 с.
49. Шульга А. О. Моральність кримінально-процесуальних відносин: монографія / А. О. Шульга; Донец. юрид. ін-т. Донецьк: Ноулідж, 2012. 243 с.
50. Юридична деонтологія: підручник / За заг. ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. Нац. акад. прав. наук України О. В. Петришина; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2014. 245 с.

Інформаційні ресурси

1. <https://stud.com.ua>
2. <https://pidruchniki.com>
3. psylib.org.ua > books > plato01

4. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 5.07.2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17> (дата звернення:)
5. Про нотаріат: закон України від 2.09.1993 р. № 3425-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>.
6. Про затвердження правил професійної етики нотаріусів: наказ Міністерства юстиції України від 14.03.2013 р. № 431/5 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0424-13> (дата звернення:)
7. Эрих Фромм. Искусство любить. URL : <http://www.stihi-rus.ru/o-lubvi.htm>
8. Правила адвокатської етики затверджені звітно-виборним з'їздом адвокатів України 09 червня 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/n0001891-17>.
9. Професійна етика юриста. URL: <https://pomichnyk.org/publikatsiji/profesijna-etyka-yurysta.html> (дата звернення: 30.08.2019)
10. Етика юриста. URL: https://pidruchniki.com/12751202/etika_ta_estetika/etika_yurista (дата звернення: 30.08.2019)